Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Victoria Bogomolova
Dosarul nr. 2a-602/25 PIGD nr. 2-24091170-02-2a-12022025

**D E C I Z I E**

8 octombrie 2025 mun. Chișinău

**Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru**

Instanța de judecată în componența:
Președintele completului, judecător – Ana Panov
Judecătorii – Svetlana Vîșcu și Elena Bolocan

Examinând în procedură scrisă apelul declarat de declarat de Rotari Olesea împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 8 noiembrie 2024, prin care a fost admisă acțiunea, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de C.A. „Donaris Vienna Insurance Group" S.A. către Rotari Olesea cu privire la restituirea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată, –

**C o n s t a t ă:**

1. **Partea descriptivă – pretenţiile reclamantului, obiecţiile pîrîtului şi explicaţiile celorlalţi participanţi la proces:**
2. La data de 14 august 2024, C.A. "Donaris Vienna Insurance Group" S.A., prin intermediul reprezentantului, avocat Eșanu Mihail, a sesizat instanța de judecată, Judecătoria Chișinău, sediul Centru cu cerere de chemare în judecată împotriva Olesei Rotari cu privire la restituirea despăgubirii de asigurare și încasarea cheltuielilor de judecată.
3. În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 13.08.2021 între Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group" SA în calitate de asigurător și Rotari Rostislav în calitate de asigurat a fost încheiat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă nr. 006971831 prin care ultimul a transmis Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group" SA răspunderea civilă pentru orice pagubă produsă, prin accident cu autovehiculul de model ***** număr de înmatriculare *****.
4. A relatat că, la data de 04.08.2022 în mun. Chișinău,*****, s-a produs accidentul rutier în rezultatul căruia mijlocul de transport de model ***** număr de înregistrare ***** condus de către Rotari Olesea a tamponat automobilul de model Toyota Auris cu număr de înregistrare ***** condus de Ganea Rodica.
5. A comunicat că, în corespundere cu procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit la 11.08.2022, Rotari Olesea a fost recunoscută vinovată de producerea accidentului în trafic în baza art. 242 al. (2) Cod Contravențional al RM.
6. A menționat că conform Dispoziției Nr. RCA11052-2022 emisă de către Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group" SA, la data de 15.05.2024 a fost dispusă recunoașterea evenimentului produs drept caz asigurat și achitarea în conformitate cu prevederile art. 2 al Legii nr. 414 din 21.12.2006 cu privire la asigurarea obligatorie de

răspundere civile pentru pagubele produse de automobile despăgubirii obligatorii de asigurare în mărime de 10 123, 87 lei păgubitului.

**7.** A precizat că, potrivit înscrisurilor prezentate și administrate la dosarul de daune, s-a constatat că la momentul producerii accidentului în trafic, Rotari Olesea nu dispunea de certificat de revizie tehnică valabil pentru autovehiculul de model ***** număr de înregistrare *****, motiv pentru care, la 30.05.2024 CA „Donaris Vienna Insurance Group" a înaintat reclamația nr. 991/2024 către Rotari Olesea, solicitând acesteia achitarea despăgubirii de asigurare în mod benevol, la care nu a fost dat nici un răspuns, fapt ce a generat înaintarea prezentei cereri de chemare în judecată privind încasarea sumei în ordine de regres în mod forțat.

**8.** Astfel în temeiul dispozițiilor art. 166-167 CPC, art. 29 lit. f) a Legii 106 din 21.04.2022, art. 19, 1849, 1850, 1856, 1998 Cod Civil al RM, a solicitat, admiterea acțiunii cu încasarea de la Rotari Olesea în beneficiul CA „Donaris Vienna Insurance Group" SA, a sumei de 10 123, 87 lei în calitate de despăgubire de asigurare; încasarea cheltuielilor de judecată și anume 3 750 lei pentru asistență juridică, 455 lei taxa de stat și 200 lei taxă de timbru.

**9.** Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 16 august 2024, a fost acceptată spre examinare în procedura cererilor cu valoare redusă, cererea de chemare în judecată depusă de C.A. "Donaris Vienna Insurance Group" S.A. către Rotari Olesea cu privire la restituirea despăgubirii de asigurare și încasarea cheltuielilor de judecată.

**10.** La 16 august 2024, în adresa participanților la proces a fost expediată copia încheierii nominalizate, iar pârâtului i-au fost expediată și copia de pe cererea de chemare în judecată și de pe înscrisurile anexate (f. d. 49).

**11.** **Hotărârea primei instanțe**: În temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău din 8 noiembrie 2024, se admite cererea de chemare în judecată depusă de C.A. "Donaris Vienna Insurance Group" S.A. către Rotari Olesea cu privire la restituirea despăgubirii de asigurare și încasarea cheltuielilor de judecată. Se încasează de la Rotari Olesea, în beneficiul C.A. "Donaris Vienna Insurance Group" S.A., prejudiciul material cauzat în mărime de 10 123, 87 (zece mii una sută douăzeci și trei) lei, 87 bani și cheltuieli de judecată în mărime de 655 (șase sute cincizeci și cinci) lei, constituite din 455 (patru sute cincizeci și cinci) lei taxa de stat și 200 (două sute) lei taxa de timbru*, fără a fi pusă în executare hotărârea în partea respectivă.* Se încasează de la Rotari Olesea, în beneficiul C.A. "Donaris Vienna Insurance Group" S.A., cheltuielile de judecată în mărime de 3 750 (trei mii șapte sute cincizeci) lei pentru asistență juridică.

**12.** **Solicitarea apelantului și motivele de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul**

**13.** Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 26 noiembrie 2024, Rotaru Olesea a depus apel nemotivat, împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 8 noiembrie 2024.

**14.** În motivarea apelului a indicat că nu este de acord cu capetele de cerere cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată, iar în acest sens s-a condus de prevederile art. 97 „Repartizarea cheltuielilor de judecată în cazul renunţării la acţiune şi încheierii tranzacţiei" alin. (3)Cod Procedură Civilă, prin care este expres stabilit că „Dacă reclamantul a intentat acţiunea fără a înainta în prealabil pretenţii pârâtului, iar pârâtul a recunoscut în judecată imediat pretenţiile, cheltuielile de judecată se suportă de către reclamant."

**15.** A relatat că pretenţia de bază cu privire la suma despăgubirii revendicate de 10.778,87 Lei a satisfăcut-o benevol, în scurt timp după ce a aflat despre existenţa litigiului, de îndată ce i-a fost remisă în formă scanată acţiunea civilă şi anexa.

**16.** A menționat că somaţia prezentată primei instanțe în anexă la cererea de chemare în judecată a fost remisă la o adresă de domiciliu care nu mai era valabilă, deoarece din data de 20.03.2024 s-a stabilit cu traiul pe adresa: s*****, Municipiul Chişinău, fapt consemnat în Fişa de însoţire cu seria şi Nr. ***** la Buletinul de Identitate cu seria şi Nr. B *****eliberat la 2*****, iar schimbarea locului de trai având loc cu mult timp în prealabil, înregistrarea fiind efectuată la începutul anului 2024.

**17.** A relatat că probatoriul existent la materialele dosarului atestă cu certitudine faptul că entitatea reclamantă nu a înaintat în modul corespunzător pretenţia în adresa sa, expediind cererea prealabilă la o adresă neactuală, iar astfel fiind întrunită ipoteza normei art. 97 alin. (3) Cod Procedură Civilă.

**18.** A indicat că circumstanţele de fapt invocate, au fost comunicate instanţei de fond prin referinţa prezentată, alăturat acesteia fiind prezentat înscrisul, în calitate de probă - Fişa de însoţire cu seria şi Nr. ***** la Buletinul de Identitate cu seria şi Nr. B *****eliberat la 2*****, împreună cu Bonul Fiscal din 7.10.2024 privind achitarea în casieria entităţii eclamante/intimate Compania de Asigurări „Vienna Insurance Group" S.A. a sumei de 10.778,87 Lei.

**19.** A invocat că în pofida faptului că, partea reclamantă şi-a concretizat pretenţiile, reducându-le prin excluderea capătului principal de cerere cu privire la încasarea sumei de bază urmările, şi menţinând pretenţiile doar în partea cheltuielilor de judecată, instanţa ierarhic inferioară greşit a apreciat circumstanţele de fapt ale cauzei cu referire la respectarea căii prealabile prin expedierea somaţiei la o adresă de domiciliu neactuală şi fără verificarea faptului care este adresa de domiciliu curentă valabilă, iar în consecinţă a aplicat normele procedurale de la Art. 97 alin. (3).

**20.** Solicită admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din 8 noiembrie 2024 cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie respinse în totalitate pretențiile și cerințele reclamantului.

**21. Termenul legal de declarare a apelului:**

**22.** În conformitate cu prevederile art. 362 alin. (1) Cod de procedură civilă, termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

**23.** În acest context, având în vedere că dispozitivul hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost pronunțat la 8 noiembrie 2024, iar cererea de apel a Olesei Rotari datează cu 26 noiembrie 2024, Colegiul civil constată că apelul a fost declarat în termen legal.

**24. Legea și principiile generale aplicabile procedurii de judecare a apelului**

**25.** Colegiul civil reține că acțiunea înaintată de către C.A. „Donaris Vienna Insurance Group" S.A. către Rotari Olesea cu privire la restituirea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată a fost examinată în procedura cererilor cu valoare redusă, reglementată de capitolul XXII al Codului de procedură civilă (art. $276^2$ -$276^4$ ).

**26.** Astfel, în conformitate cu prevederile art. $276^2$ Cod de procedură civilă, dacă valoarea cererii în cauzele de încasare a unei sume de bani nu depășește 10 salarii medii pe economie prognozate la data sesizării instanței, fără a se lua în considerare dobânzile, penalitățile, cheltuielile de judecată și alte venituri accesorii, această cerere se examinează ca cerere cu valoare redusă.

**27.** În acord cu prevederile art. $276^3$ Cod de procedură civilă, procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă. Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă

apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

**28.** În conformitate cu prevederile art. 276[4] Cod de procedură civilă, instanța soluționează cauza și adoptă dispozitivul hotărârii într-un termen de cel mult 6 luni de la data depunerii cererii. Dacă, după ce i s-au comunicat cererea de chemare în judecată și înscrisurile anexate, pârâtul nu depune referință, soluționarea cererii se face în baza materialelor anexate la dosar. Hotărârea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor. Hotărârea judecătorească poate fi atacată cu apel, care se examinează în condițiile prezentului cod. Deciziile instanței de apel nu se supun recursului, fiind definitive și irevocabile de la pronunțare**. Instanța de apel examinează cererea de apel în procedură scrisă sau cu citarea participanților la proces, prevederile art. 276[3] fiind aplicabile corespunzător.**

**29.** **Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curții de Apel Centru**, verificând legalitatea și temeinica hotărârii contestate cu apel, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și în baza materialelor din dosar, ajunge la concluzia că apelul este neîntemeiat și urmează a fi respins cu menținerea hotărârii contestate, având în vedere faptele constatate și concluziile reținute **infra.**

**30.** În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă „instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanță. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunță în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.

**31.** În conformitate cu prevederile art. 385 lit. a) Cod de procedură civilă, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept: să respingă apelul şi să menţină hotărîrea primei instanțe.

**32.** În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă „fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale”, iar conform art. 130 Cod de procedură civilă „instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei”.

**33.** În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă „la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii”.

**34.** Conform art. 239 Cod de procedură civilă „hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată”.

**35.** Astfel, prevederile legale enunțate, în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite, fiind obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

**36.** Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 § 43).

**37.** Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

**38.** Totodată, Colegiul civil consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).

**39. Circumstanţele cauzei, constatate de instanţă și probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanţe:**

**40.** Colegiul subliniază că prin cererea de apel formulată de Rotari Olesea, se distinge dezacordul cu soluția adoptată de instanța de fond privind încasarea cheltuielilor de judecată în mărime de 655 (șase sute cincizeci și cinci) lei, constituite din 455 (patru sute cincizeci și cinci) lei taxa de stat și 200 (două sute) lei taxa de timbru și cheltuielile pentru asistență juridică în mărime de 3 750 (trei mii șapte sute cincizeci) lei, fapt ce constituie temei de verificare a legalității și temeiniciei hotărârii atacate în această parte.

**41.** Așadar, instanța de apel constată că prima instanța a determinat corect raportul juridic dedus judecății, circumstanțele importante pentru soluționarea cauzei au fost stabilite şi elucidate pe deplin, probelor prezentate a dat apreciere completă, obiectivă şi sub toate aspectele, iar hotărârea este legală şi întemeiată, adoptată cu respectarea drepturilor şi intereselor legale a participanţilor la proces.

**42.** În susținerea acestei concluzii Colegiul constată după cum urmează: În data de 13.08.2021 între Compania de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” SA în calitate de asigurător și Rotari Rostislav în calitate de asigurat a fost încheiat contractul de asigurare obligatorie de răspundere civilă nr. 006971831 prin care ultimul a transmis Companiei de Asigurări „Donaris Vienna Insurance Group” SA răspunderea civilă pentru orice pagubă produsă pentru automobilul de model ***** număr de înmatriculare *****. (f.d.20- 22).

**43.** Potrivit pct. III al Contractului, acesta se extinde asupra unui număr limitat de persoane și anume referitor la persoanele Rotari Olesea cu domiciliul în Rîșcani, Mihăileni și Rotari Rostislav. Conform pct. V, contractul de asigurare a fost încheiat pentru o perioadă de 12 luni începând cu 13 august 2021 până la 12 august 2022. (f. d 20-22). La 04.08.2022 în mun. Chișinău,*****, s-a produs accidentul rutier, în rezultatul căruia mijlocul de transport de model ***** număr de înregistrare ***** condus de către Rotari Olesea a tamponat

automobilul de model Toyota Auris cu număr de înregistrare ***** condus de Ganea Rodica. Potrivit procesului-verbal cu privire la contravenție nr. ***** întocmit la 11.08.2022, vinovat de producerea accidentului în trafic în baza art. 242 al. (1) Cod Contravențional al RM a fost recunoscută Rotari Olesea, conducătorul autoturismului de model ***** număr de înregistrare *****, prin încălcarea pct.45 (1), (2) și 59 alin (2) din Regulamentul circulației rutiere și art. 242 alin. (1) din Codul contravențional, fiindu-i aplicată o amendă în mărime totală de 900 lei și sancțiunea complimentară sub formă de cinci puncte de penalizare. (f. d 31 verso).

**44.** În rezultatul accidentului rutier, autovehiculul de model ***** număr de înregistrare ***** condus de Rotari Olesea a deteriorat automobilul Toyota Auris cu numărul de înmatriculare ***** iar conform raportului de evaluare a pagubelor din 14 septembrie 2022 și devizului de calcul din 12.11.2022, valoarea daunei materiale constituie 10 123, 87 lei.

**45.** Potrivit extrasului, se constată că conducătorul Rotari Olesea la data producerii accidentului rutier, nu dispunea de revizia tehnică a autoturismului de model ***** număr de înregistrare *****. (f. d.42 )

**46.** Conform dispoziției nr. RCAI1052_2022 emisă de CA „Donaris Vienna Insurance Group" SA a fost dispusă recunoașterea evenimentului produs drept caz asigurat și achitarea despăgubirii obligatorii de asigurare în mărime 10 123, 87 lei păgubitului Ganea Cristian. (f.d. 9) Potrivit ordinului de plată, la 15 mai 2024 CA „Donaris Vienna Insurance Group" a transferat pe contul beneficiarului Ganea Cristian suma de 10 123, 87 lei (f.d 23).

**47.** La 30 mai 2024, reclamata a înaintat o pretenție față de Rotari Olesea privind încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 10 123, 87 lei și 275 lei asistența juridică fiind acordat un termen de 10 zile de la momentul recepționării somației, aceasta însă, *fiind expediată la adresa de domiciliu indicată în contractul de asigurare obligatorie, r-nul Râșcani, satul Mihăileni, a fost returnată cu mențiunea „nereclamat"* (f. d. 42-43).

**48.** În data de 14 august 2024, C.A. "Donaris Vienna Insurance Group" S.A., prin intermediul reprezentantului, avocat Eșanu Mihail, a sesizat instanța de judecată, Judecătoria Chișinău, sediul Centru cu cerere de chemare în judecată împotriva Olesei Rotari cu privire la restituirea despăgubirii de asigurare și încasarea cheltuielilor de judecată.

**49.** În temeiul hotărârii Judecătoriei Chișinău din 8 noiembrie 2024, se admite cererea de chemare în judecată depusă de C.A. "Donaris Vienna Insurance Group" S.A. către Rotari Olesea cu privire la restituirea despăgubirii de asigurare și încasarea cheltuielilor de judecată. Se încasează de la Rotari Olesea, în beneficiul C.A. "Donaris Vienna Insurance Group" S.A., prejudiciul material cauzat în mărime de 10 123, 87 (zece mii una sută douăzeci și trei) lei, 87 bani și cheltuieli de judecată în mărime de 655 (șase sute cincizeci și cinci) lei, constituite din 455 (patru sute cincizeci și cinci) lei taxa de stat și 200 (două sute) lei taxa de timbru*, fără a fi pusă în executare hotărârea în partea respectivă.* Se încasează de la Rotari Olesea, în beneficiul C.A. "Donaris Vienna Insurance Group" S.A., cheltuielile de judecată în mărime de 3 750 (trei mii șapte sute cincizeci) lei pentru asistență juridică.

**50. Legile de care s-a călăuzit instanța de judecată**

**51.** Conform articolului 82 Cod de Procedură Civilă, Cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru și cheltuielile de judecare a cauzei.

**52.** În temeiul art. 90 CPC, din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte: a) sumele plătite martorilor, interpreților, experților și specialiștilor; b) cheltuielile de efectuare a cercetărilor la fața locului; c) cheltuielile de înștiințare și chemare a părților în judecată; d) cheltuielile de transport și de cazare suportate de părți și de alți participanți la proces în legătură cu

prezentarea lor în instanță; e) cheltuielile suportate de cetățenii străini și de apatrizi în legătură cu plata interpretului dacă tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte nu prevăd altfel; f) cheltuielile de căutare a pîrîtului; g) cheltuielile de efectuare a expertizei; h) cheltuielile de executare a actelor judiciare; i) cheltuielile de asistență juridică; j) cheltuielile de declarare a insolvabilității; k) compensațiile pentru timpul de muncă pierdut; l) alte cheltuieli necesare, suportate de instanță și de participanții la proces.

**53.** Potrivit art. 94 alin. (1), (2) Cod de procedură civilă al RM, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cererea părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului. În cazul mai multor reclamanţi sau pîrîţi, aceştia sînt obligaţi să compenseze cheltuielile de judecată în mod egal, proporţional sau solidar, în funcţie de interesul fiecăruia ori de caracterul litigiului dintre ei. Dacă unul dintre coparticipanţi a utilizat mijloace speciale de apărare judiciară, ceilalţi nu sînt responsabili de cheltuielile lui.

**54.** Conform art.96 Cod de Procedură Civilă al. (1) Instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. ($1^1$) Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

**55. Argumentele și concluziile instanței de apel**

**56.** Analizând suportul probatoriu, reieșind din conținutul normelor enunțate raportate la circumstanțele cauzei, Colegiul concluzionează că instanța de fond întemeiat a stabilit că C.A. "Donaris Vienna Insurance Group" S.A este îndreptățită de a solicita compensarea cheltuielilor de judecată, suportate în cadrul examinării prezentei cauze, în conformitate cu art. 94 și art. 94 Cod de procedură civilă civilă al RM, reieșind din următoarele considerente.

**57.** Colegiul reține că, potrivit Ordinului de plată Nr.14499, partea reclamantă C.A. "Donaris Vienna Insurance Group" S.A, pentru serviciile de asistență juridică acordate în cadrul examinării prezentei cauze, a achitat avocatului Eșanu Mihail suma de 3750 lei (f.d.44).

**58.** Conform Acordului adițional nr. 95 - 2024-R la contractul nr. 1 din 01 februarie 2014, din 10 iulie 2024, avocatul Mihail Eșanu în calitate de executor, reprezintă interesele CA „Donaris Vienna Insurance Group" SA în procesul recuperării despăgubirii de asigurare în mărime totală de 10 123, 87 lei de la Rotari Olesea. (f. d 45)

**59.** Conform Acordului adițional din 10 iulie 2024, remunerarea pentru cauza dată constituie 3750 lei, surse achitate pentru îndeplinirea acțiunilor procesuale de pregătire și acumulare a probelor, reprezentarea intereselor în instanța de judecată și recuperarea cheltuielilor.

**60.** Prin urmare, prin prisma normelor legale enunțate, instanța de fond întemeiat a admis pretenția înaintată de partea reclamantă și a încasat de la Rotari Olesea în beneficiul CA „Donaris Insurance Group" SA cheltuielile de judecată, suportate pentru asistența juridică în mărime de 3750 (trei mii șapte sute cincizeci) lei, cheltuieli care sunt necesare și rezonabile ca mărime.

**61.** Colegiul reține că apelantul a susținut că nu urmează a fi obligat la plata cheltuielilor de judecată, invocând prevederile art. 97 alin. (3) din Codul de procedură civilă, întrucât ar fi achitat benevol suma pretinsă imediat după ce a aflat despre existența litigiului, iar reclamantul nu i-ar fi adresat în prealabil vreo solicitare de soluționare amiabilă a litigiului.

**62.** În conformitate cu art. 97 alin. (3) Cod de procedură civilă al RM, dacă reclamantul a intentat acţiunea fără a înainta în prealabil pretenţii pîrîtului, iar pîrîtul a recunoscut în judecată imediat pretenţiile, cheltuielile de judecată se suportă de către reclamant.

**63.** Colegiul notează că dispozițiile art. 97 alin. (3) CPC constituie o excepție de la regula generală privind suportarea cheltuielilor de către partea care a pierdut procesul și trebuie interpretate restrictiv. Pentru aplicarea acestora, trebuie îndeplinite cumulativ condițiile legale.

**64.** Or, în cauză, nu este îndeplinită condiția esențială a recunoașterii imediate în judecată, deoarece pârâtul a achitat suma după comunicarea acțiunii și doar ca efect al intentării procesului civil.

**65.** Astfel că reclamantul a avut un motiv justificat să se adreseze instanței de judecată cu acțiune, întrucât la data introducerii cererii obligația nu era executată. Cheltuielile suportate în legătură cu sesizarea instanței și examinarea cauzei, nu pot fi suportate de reclamant, care doar și-a valorificat dreptul, urmând să fie compensate în mod echitabil de pârât, a cărui acțiuni și inacțiuni a generat litigiul.

**66.** Reieșind din faptul că plata sumei de 10.778,87 lei s-a efectuat după ce acțiunea a fost deja depusă în instanța de judecată și comunicată pârâtului, nu se poate reține că pârâtul ar fi recunoscut imediat în judecată pretențiile, în sensul art. 97 alin. (3) CPC, ci doar că a executat obligația după sesizarea instanței, ca urmare a intentării procesului civil de către reclamant.

**67.** Totodată, Colegiul apreciază critic alegația apelantului precum că reclamantul nu i-a formulat o solicitare prealabilă. Aici urmează a fi reținit că, chiar dacă o astfel de notificare nu ar fi existat, acest aspect nu înlătură dreptul reclamantului de a se adresa direct instanței, iar lipsa unei proceduri prealabile obligatorii nu transferă automat cheltuielile de judecată asupra reclamantului.

**68.** În jurisprudență este statuat în mod constant că plata efectuată după înregistrarea cererii de chemare în judecată **nu exonerează pârâtul de suportarea cheltuielilor**, întrucât reclamantul a fost nevoit să formuleze acțiunea pentru a-și valorifica dreptul.

**69.** În același timp, Colegiul civil reține că, de fapt, la 30 mai 2024, reclamata a înaintat o pretenție față de Rotari Olesea privind încasarea despăgubirii de asigurare în mărime de 10 123, 87 lei și 275 lei asistența juridică fiind acordat un termen de 10 zile de la momentul recepționării somației, aceasta însă, *fiind expediată* **la adresa de domiciliu indicată în contractul de asigurare obligatorie***, r-nul Râșcani, satul Mihăileni, a fost returnată cu mențiunea ,,nereclamat”* (f. d. 42-43).

**70.** În temeiul art. 38 alin. (4) Cod civil al RM, stabilirea sau schimbarea domiciliului nu operează decît atunci cînd cel care ocupă sau se mută într-un anumit loc a făcut-o cu intenția de a avea acolo reședința obișnuită. Dovada intenției rezultă din declarațiile persoanei făcute la autoritățile competente să opereze stabilirea sau schimbarea domiciliului, iar în lipsa acestor declarații, din orice alte împrejurări de fapt.

**71.** Or, în temeiul art. 22 alin. (1)-(3) Cod civil al RM, se consideră notificare comunicarea unui act juridic sau a unei informații într-un scop juridic. Notificarea poate fi făcută prin orice mijloace adecvate circumstanțelor dacă legea sau actul juridic nu impune o anumită cerință de formă. Notificarea produce efecte din momentul cînd ajunge la destinatar, cu excepția cazului în care aceasta prevede un efect întîrziat.

**72.** În temeiul art. 22 alin. (4) și (5) Cod civil al RM, notificarea se consideră ajunsă la destinatar: a) cînd este predată destinatarului; b) cînd este predată la adresa poștală indicată de destinatar

în acest scop ori, în lipsa acesteia, la sediul destinatarului persoană juridică sau la domiciliul destinatarului persoană fizică; c) în cazul unei notificări transmise prin poștă electronică sau prin alt mijloc de comunicare individuală, cînd poate fi accesată de către destinatar; sau d) cînd este pusă în orice alt fel la dispoziția destinatarului într-un loc și într-un mod care fac posibil în mod rezonabil accesul destinatarului, fără întîrziere. Notificarea se consideră că a ajuns la destinatar după îndeplinirea uneia dintre cerințele prevăzute la alin. (4), oricare dintre acestea este îndeplinită mai întîi.

**73.** Astfel, se constată că reclamantul, fiind de bună-credință, până a se adresa în instanța de judecată, a luat toate măsurile întru somarea pârâtului și soluționarea litigiului pe cale amiabilă.

**74.** Colegiul apreciază ca irelevante argumentele apelantului cu privire la necesitatea respingerii cerințelor deferite justiției de către partea reclamantă, privind compensarea cheltuielilor de judecată, or, potrivit art. 372 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces au dreptul să prezinte noi probe dacă au fost în imposibilitatea să o facă la examinarea pricinii în primă instanță, cu toate acestea, argumente sau dovezi noi, care au importanță pentru soluționarea pricinii, dar care nu au fost elucidate și constatate în prima instanță, nu au fost indicate și prezentate la depunerea cererii de apel, nemijlocit la judecarea cauzei civile în apel.

**75.** Colegiul civil menționează că, fiind o trăsătură esențială a apelului, efectul devolutiv constă în provocarea unei noi judecăți de fond, atât cu privire la problemele de fapt, cât și cu privire la cele de drept, în limitele stabilite prin cererea de apel, astfel circumstanțele și probele care nu au putut fi prezentate în prima instanță, dar au o importanță majoră în soluționarea litigiului, urmează să fie prezentate în instanța de apel.

**76.** Cu toate acestea, Colegiul civil menționează că din argumentele apelantei nu se constată o încălcare esențială de către prima instanță a unor prevederi legale în raport cu drepturile și interesele sale legitime, or, apelul declarat, nu conține probe sau argumente noi în urma cărora s-ar constata netemeinicia pretențiilor și ca consecință netemeinicia hotărârii primei instanțe în raport cu împrejurările cauzei, circumstanțele de fapt și normele de drept fiind elucidate de prima instanță, fiind-u-le dată o apreciere corectă.

**77.** În continuare, Colegiului civil conchide asupra faptului că prima instanță a examinat cauza civilă în coroborare cu prevederile legislației în vigoare, desfășurând examinarea litigiului pe principiul legalității, contradictorialității și egalității părților în drepturile procedurale, organizând procesul astfel încât părțile au avut posibilitatea de a-și formula, argumenta și dovedi poziția în proces, de a alege modalitățile și mijloacele susținerii ei de sine stătător și independent de instanță, de alte organe și persoane, de a-și expune opinia asupra oricărei probleme de fapt și de drept care are legătură cu pricina dată judecății și de a-și expune punctul de vedere asupra inițiativelor instanței, respectiv acordând posibilitate participanților la proces de a-și expune poziția, totodată păstrându-și imparțialitatea și obiectivitatea, creând condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

**78.** În rest, instanța de apel, prin prisma jurisprudenței CEDO și anume cauza Rebait și alții vs France nr. 26561/1995, care concluzionează că ”...art. 6§1 al Convenției, nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes...”, consideră necesar de a respinge și alte argumente invocate în apel, care nu sunt de natură să constituie temei de casare a hotărârii

judecătorești, or, acestea nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

**79.** Respectiv, deoarece argumentele apelantului sunt întemeiate pe aprecierea subiectivă a probelor administrate și a faptelor constatate, respectiv pe interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural, instanța de apel consideră că circumstanțele constatate nu constituie temei de casare a hotărârii judecătorești și pronunțare a unei noi hotărâri judecătorești, motivele apelantului fiind formale în această privință.

**80.** Or, săvîrşirea altor încălcări decît cele consemnate la art. 388 alin. (1) Cod de procedură civilă al RM, constituie temeiul casării hotărîrii numai dacă ele au dus sau au putut duce la soluţionarea eronată a cauzei, circumstanțe de fapt și drept care nu au fost constatate în proces, respectiv nu există temei de casare a hotărârii judecătorești în conformitate cu art. 388 alin. (2) Cod de procedură civilă al RM.

**81.** Prin urmare, în conformitate cu art. 386 – 388 Cod de procedură civilă al RM și ținând cont de faptul că o hotărîre legală în fond nu poate fi casată numai din motive formale, Colegiul civil conchide că nu există temei de casare sau modificare a hotărârii judecătorești.

**82.** În concluzie, având în vedere circumstanțele de fapt constatate și normele de drept aplicabile, deoarece circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei au fost constatate şi elucidate pe deplin, dovedite cu probe veridice şi suficiente, concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, nu sunt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, la emiterea hotărârii judecătorești prima instanță a aplicat corect normele de drept material și procedural, iar apelul declarat nu este întemeiat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia să respingă apelul declarat și să mențină hotărârea primei instanțe.

**83.** În conformitate cu prevederile 385 lit. a) și art. 276/4 alin. (4) și (5) Cod de procedură civilă al RM, art. art. 389 – 390 Cod de procedură civilă al RM, Colegiul civil, comercial şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Centru, –

**D e c i d e :**

Se respinge apelul declarat de Rotari Olesea.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chişinău, sediul Centru din 8 noiembrie 2024, prin care a fost admisă acțiunea, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de C.A. „Donaris Vienna Insurance Group” S.A. către Rotari Olesea cu privire la restituirea despăgubirii de asigurare și compensarea cheltuielilor de judecată.

Decizia integrală se întocmeşte în termen de 45 de zile lucrătoare de la pronunţarea dispozitivului deciziei şi se publică pe pagina web a instanţei judecătorești.

Decizia este definitivă și irevocabilă de la pronunțare.

Preşedintele completului,
Judecătorul – Ana Panov

Judecătorii – Svetlana Vîșcu

Elena Bolocan